

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Поля Неделчева Голева – професор в Института за държавата и правото – БАН – гр. София

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ по професионално направление 3.6. Право, научна специалност “Гражданско и семейно право”, публикуван в ДВ бр. 67/30.07.2013 г.

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 67 от 30.07.2013 г. за нуждите на катедра Частноправни науки към Юридическия факултет на УНСС, като кандидат участва гл. ас. д-р Захари Емилов Торманов от катедра “Частноправни науки” на ЮФ на УНСС – гр. София.

1. Общо представяне на получените материали

Представяне на процедурата и опис на получените за рецензиране материали.

Със заповед № 270/27.09.2013 г. на Ректора на УНСС съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ по професионално направление 3.6. Право, научна специалност “Гражданско и семейно право”, обявен за нуждите на катедра Частноправни науки” към ЮФ на УНСС.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат гл. ас д-р Захари Емилов Торманов от Юридически факултет на УНСС.

Представеният от Захари Торманов комплект материали на хартиен носител съответства на количествените и качествените изисквания, приети от АС на УНСС.

Кандидатът е приложил общо 15 научни труда: 1 монография, 10 статии, 2 учебници и учебни пособия и 2 доклада от научни конференции. Тъй като всички тези трудове не са взети предвид при придобиване на научната степен “доктор”, те се вземат предвид при определяне на крайната оценка на кандидата с оглед присъждане на научното звание “доцент”.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Захари Емилов Торманов е роден в гр. Златоград през 1970 г. Завършва СУ “Кл. Охридски”, ЮФ, специалност право СУ “Св. Кл. Охридски” Свободен факултет, специалност “Управление и организация”. Работи като адвокат от 1996 г. до сега и асистент, ст. и гл. ас. в УНСС от 2004 г. В момента е редовен преподавател в ЮФ на УНСС.

Г-н Торманов води семинарни занятия и лекции по търговско и облигационно право в ЮФ на УНСС, катедра “Частноправни науки”, както и основи на правото на студенти по икономика.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическата дейност и подготовка на кандидата (учебни пособия, лекционни курсове, работа със студенти, дипломанти и докторанти)

Гл. Ас Торманов има аудиторна заетост за учебната 2009/2010 г. 420 часа на ОКС бакалавър; за учебната 2010/2011 г- 300 часа, за учебната 2011-2012 г. – 360 часа. Водил е упражненията по търговско право и правна клиника по гражданско право.

Във връзка с обучението на студенти г-н Торманов е издал следните учебни помагала:

1. Търговско право. Общи положения, търговско представителство, видове търговци. Учебно помагало, ИК – УНСС, 2013 г. и 2. Основи на правото (в съавторство), УИ “Стопанство”, 2010.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Г-н Торманов е автор на научни приноси, но тъй като повечето от тях са издадени преди присъждане на научната му степен “доктор по право” и може би са взети предвид в тогавашните рецензии и становища, аз ще се огранича със съдържателен анализ на основните научни, научно-приложни, приложни приноси, съдържащи се в неговата монография “Прекратяване на договора” Сиби, 2013 г.

3. Лични впечатления

Познавам д-р Захари Торманов като адвокат и преподавател в ЮФ на УНСС. Автор е на книгите “Договорът. Практическо ръководство за търговски и граждански договори”, “Едноличен търговец” и други. Имам отлични впечатления от неговите публикации. Макар кандидатът да разработва вече известни и изследвани в нашата литература теми, той представя много нови моменти в тях, които са обогатили познанията ми в изследваните области и които многократно съм цитирала в своите съчинения и най-вече в общите си курсове по облигационно и търговско право.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Постиженията в научните съчинения на г-н Торманов са изцяло плод на неговия личен принос.

Специално внимание бих искала да отделя на хабилитационния му труд “Прекратяване на договора”, издание на Сиби, София, 2013 г. Като цялостен принос може да се отбележи факта, че произведението представлява първото по рода си изследване на една изключителна важна, основополагаща тема каквато е прекратяването на договора. Досега темата е била предмет на разглеждане предимно в общите курсове по облигационно право, но и в тях на нея не се е отделяло подобаващо внимание. Авторът е разгледал и анализирал както самото понятие за прекратяване на договора, така и отделните видове основания за прекратяване на договора като прекратяването на договора по взаимно съгласие, новацията, опрощаването, условието, срокът, едностранното прекратяване. Заслужава внимание определянето на понятието за прекратяване на договора – с. 20. Това е първото цялостно и разгърнато определение на прекратяването на договора, дадено в нашата правна литература.

Разработките по всички тези въпроси представляват сами по себе си научни приноси, които поставят нови проблеми, формулират и обосновават нова хипотеза, прибавят нови аргументи и страни към вече известни и разработени тези. Кандидатът представя в монографията си нова класификация на основанията за прекратяване на договора – прекратяване по съгласие на страните, към които прибавя и някои от сурогативните способности за прекратяване като новация и опрощаване, условие и срок и едностранното прекратяване на договора. Новото в труда е че авторът представя една нова класификация на основанията, състояща се от две групи: – първа група, включваща прекратяването на договора по съгласие на страните и втора група – едностранно прекратяване на договора.

5. Критични забележки и препоръки

Авторът не е направил разграничение между прекратяването на договора като самостоятелно основание и сурогативните способности за прекратяване на договора. Съгласна съм, че между тях има обединителна нишка и това е съгласието на страните, но самото прекратяване на договора по взаимно съгласие освен като родово понятие, би следвало да бъде разгледано и като специфично, самостоятелно основание за прекратяване на договора и в този случай авторът е длъжен да изтъкне неговата специфика.

Научното изследване на прекратяването на договора не е пълно, защото не обхваща отмяната и отказа от договора като видове едностранно прекратяване на договора, смъртта на една от страните по договора. Липсват и някои от сурогативните способности за погасяване на задълженията като прихващането. Не е ясно, защо авторът е включил в изследването си опрощаването на задължения, но не е обхванал прихващането. Какво е съотношението между ‘прекратяване на договора’ и ‘погасяване на задълженията’? Трудно бих се съгласила с извода на кандидата, че ‘при цялостното прекратяване на договора даденото до момента трябва да бъде върнато’ – с. 286. Смятам за излишни и неточни направените *in fine* предложения *de lege ferenda* – с. 287. Не е вярно и създанието, че при стопанската непоносимост съдът трябва да има свободата на преценка, дали да постанови изменение или прекратяване на договора. Не е достатъчна експонирана богатата съдебна и арбитражна практика при задатъка – с. 268. Слабости и нелогични изводи съдържа частта, посветена на действието на развалянето на договора и обезщетяването на вредите – с. 256-263. Необосновано и нелогично звучат редица съждения, съдържащи се в точките, посветени на развалянето на договорите. Авторът не е съобразил и някои нови произведения в областта на облигационното право, които имат непосредствено действие за неговата научна разработка като напр. моя основен курс ‘Облигационно право’, издание на Фенея, 2012 г.

Заклучение

В заключение си позволявам да изразя позицията на член на НЖ, че подкрепям заемането на съответната академична длъжност от кандидата.

Документите и материалите, представени от г-н Захари Торманов, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на УНСС.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили признание като представителна

част от тях са публикувани в списания и научни сборници. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас Захари Торманов е несъмнена.

Постигнатите от кандидата резултати в учебната и научно-изследователската дейност, напълно съответстват на специфичните изисквания на юридическия факултет при УНСС, приети във връзка с Правилника на УНСС за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Юридическия факултет при УНСС за избор на г-н Захари Торманов на академичната длъжност ‘доцент’ в ЮФ на УНСС по професионално направление ‘гражданско и семейно право’.

....20.12.2013 г.....

Рецензент:

проф. д-р Поля Голева